

P.J. Socha
11.10.2019

WA
11.10.2019

Olsztyn, 03.10.2019 r.

STREETWISE Tomasz Rykowski
Dobrzyń 23
13 – 100 Nidzica

Odpowiadając na pismo z dnia 23.09.2019 r., z prośbą o wydanie zaleceń konserwatorskich dot. planowanej przebudowy drogi powiatowej nr 3926N, ul. Spichrzowej w Reszlu, Warmińsko – Mazurski Wojewódzki Konserwator Zabytków informuje, iż przedmiotowy obiekt podlega prawnej ochronie konserwatorskiej w oparciu o art. 7 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na podstawie:

- decyzji W–M WKZ z dnia 15.06.1957 r. o wpisie **założenia urbanistycznego starego miasta Reszla** do rejestru zabytków nieruchomych woj. warmińsko-mazurskiego. Założenie urbanistyczne to przestrzenne założenie miejskie, zawierające zespoły budowlane (powiązaną przestrzennie grupę budynków wyodrębnioną ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi), pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w *układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg*;
- decyzji W–M WKZ z dnia 29.06.1992 r. o wpisie **nawarstwień kulturowych starego miasta Reszla** do rejestru zabytków nieruchomych woj. warmińsko-mazurskiego. Nawarstwienia kulturowe to zabytek archeologiczny, zawierający relikty dawnej zabudowy, infrastruktury miasta i dawnych fortyfikacji miejskich.

Wszystkie roboty budowlane, roboty ziemne lub zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie układu urbanistycznego i/lub nawarstwień kulturowych wymagają uzyskania stosownego pozwolenia WKZ wg. art. 36 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. DzU z 2018 r., poz. 1609), określa tryb i sposób wydawania pozwoleń, w tym szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia.

W związku z powyższym WKZ na podstawie art. 27 w/w ustawy wydaje następujące wytyczne konserwatorskie:

Zgodnie z zasadami ochrony konserwatorskiej, wszelkie działania inwestycyjne przy obiekcie historycznym, powinny być podporządkowane zasadzie **maksymalnego poszanowania pierwotnej substancji oraz oryginalnych elementów**, w związku z tym wnioskowana inwestycja powinna być poprzedzona wykonaniem **sondażowych badań archeologicznych**, w celu rozpoznania przebiegu historycznych dróg na przedmiotowym terenie, ich struktury oraz rodzaju pierwotnego materiału użytego do ich utwardzenia, które pozwolą na jednoznaczne opracować program planowanych prac przy kontynuacji tradycyjnych materiałów i technologii oraz zachowaniem oryginalnej substancji zabytku.

Wg art. 31 ust. 1 a w/w ustawy o ochronie zabytków osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego – jest obowiązana pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

Zabytek archeologiczny, to zabytek nieruchomy będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów, bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem. Nawarstwienia kulturowe są jednocześnie taką kategorią zabytków, że raz naruszone ulegają całkowitemu zniszczeniu i nie da się ich odtworzyć. W ocenie tut. organu planowane działania mogą doprowadzić do bezpowrotnego zniszczenia nawarstwień kulturowych starego miasta Reszla, dlatego też należy je poprzedzić badaniami archeologicznymi. Celem powyższych badań m. in. przez przekrój współczesnych nawierzchni jest stwierdzenie czy nie znajdują się one na starszych oryginalnych nawierzchniach, które należy zachować, lub na fragmentach starszych nawierzchni, będących podstawą odtworzenia historycznego charakteru ulic i chodników.

W ocenie organu konserwatorskiego należy dążyć do przywrócenia historycznych nawierzchni ulic, w tym rynsztoków i krawężników oraz nawierzchni historycznych wjazdów na posesje. Tak więc przy planowaniu przedmiotowej inwestycji należy dostosować przebieg i przekrój projektowanych nawierzchni do wyników w/w badań archeologicznych.

Na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać odrębne pozwolenie WKZ.

Priorytetem organu konserwatorskiego jest podejmowanie działań o charakterze konserwatorskim – polegających na zabezpieczeniu i utrwaleniu substancji zabytkowej oraz zahamowaniu procesów ich destrukcji, oraz restauratorskim – mającym na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, zaś przedłożony projekt przebudowy ulicy nie odnosi się do powyższych kwestii, a zatem nie pozwala na ocenę wpływu planowanych robót na zabytek.

WAHMYSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
Dariusz Barton

Otrzymują:

1. Powiat Kętrzyński, Pl. Grunwaldzki 1, 11 – 400 Kętrzyn;
2. Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie, ul. Bałtycka 20, 11 – 400 Kętrzyn;
3. a/a